

Møde i Lokalt Kulturmiljøråd onsdag d. 11.02.2026, kl. 13.00-16.00

Mødelokale: DS_107

Mødedeltagere:

Anna Mette Exner,	Forening for Bygnings- og Landskabskultur
Birgitte Tanderup Eybye,	Arkitektskolen Aarhus
Lars Krants Larsen,	Moesgaard Museum
Merete Bøge Pedersen,	Aarhus Stadsarkiv

Eksterne deltagere:

Anja Bergman Thuesen,	Jurist, Aarhus Kommune
Hanne Storvang,	Kongelundens Sekretariat

Sekretær:

Marianne Danielsen,	Kulturmiljø, Aarhus Kommune	lokalkmr@mtm.aarhus.dk
---------------------	-----------------------------	------------------------

Fraværende:

Lars Bendrup,	Arkitektforeningen
Søren Tange Rasmussen,	Den Gamle By

Dagsorden / Referat

Udpegning til Lokalt Kulturmiljørådet og formand

Jurist Anja Bergman Thuesen

Udpegning

Der blev udpeget medlemmer til Lokalt Kulturmiljøråd i 2013. Ifølge forretningsordenen sker udpegningen for 4 år adgang, så udpegningerne følger byrådsperioden. Der er ikke sket udpegninger siden 2013, men det vil der blive for byrådsperioden 2026-2029.

Det er byrådet, som udpeger medlemmerne. Sekretariatet er derfor i gang med at forberede en byrådsindstilling om udpegning.

De seks institutioner, der er nævnt i forretningsordenen, skal indstille til byrådet, hvilket medlem de ønsker. Sekretariatet vil derfor i løbet af **uge 9** skrive til institutionerne og anmode om navne på personer, som de ønsker at indstille.

Sekretariatet påtænker at give institutionerne en svarfrist til **uge 12**. Forventes det, at institutionerne vil kunne indstille et navn inden for 3 uger? Eller er der nogle, som forventer en længere administrativ proces?

De nuværende medlemmer kan evt. drøfte med deres respektive institutioner, om de ønsker at blive indstillet.

Det aftales, at medlemmerne tager fat i de institutioner, de repræsenterer, ift. om de ønsker at fortsætte i Rådet. Brevene til institutionerne sendes ud i uge 9 med svarfrist i uge 12. Der indstilles 1 person fra hver institution. Hvis institutionerne har brug for længere svartid pga. en længere formel beslutningsproces, kan de sende besked herom til lokalkmr@mtm.aarhus.dk.

Formand

Efter forretningsordenens pkt. 3 konstituerer Lokalt Kulturmiljøråd sig med en formand. Det fremgår af bestemmelsen, at det af hensyn til det løbende samarbejde også uden for aftalte møder er afgørende, at den konkrete person er lokalt forankret.

Bestemmelsen er et udtryk for, at det forventes af Aarhus Kommune, at der vælges en formand, bl.a. pga. det løbende samarbejde uden for aftalte møder. Det bliver særlig væsentligt i den kommende tid, hvor der forventes en opdatering af forretningsordenen (se næste dagsordenpunkt).

Sekretariatet opfordrer derfor Lokalt Kulturmiljøråd til at vælge en formand. Det bør ikke afvente den nye udpegning af medlemmer.

Der er et stort ønske om, at Rådet konstituerer sig med en formand/forkvinde og gerne på **næste møde den 11. marts**, så forpersonen kan være nærmeste sparringspartner i processen med at udarbejde og opdatere kommissorium og forretningsorden. Både kommissorium og forretningsorden drøftes også med hele Rådet.

Rådet har tidligere haft stor glæde af at have en formand. Formandskabet behøver ikke at følge byrådsperioden. Rådet kan beslutte længden af den periode, hvor den valgte forperson har ledelsen.

Forpersonen har som en del af arbejdet mulighed for at fordele det daglige arbejde og eventuelle henvendelser fra pressen ud til de øvrige rådsmedlemmer.

Medlemmerne bør overveje inden næste møde, om det er en rolle, de har lyst til at påtage sig. Det vurderes, at alle rådsmedlemmer formelt set vil kunne påtage sig at være forperson for rådet.

Forretningsorden

Jurist Anja Bergman Thuesen

Forretningsordenen for Lokalt Kulturmiljøråd er af ældre dato, og mange ting kan have ændret sig siden vedtagelsen i 2013. Sekretariatet igangsætter derfor en proces med at revidere den.

Det er byrådet, som skal vedtage eventuelle ændringer.

Sekretariatet vil udarbejde et udkast, som i første omgang kan blive drøftet i Lokalt Kulturmiljøråd, forventeligt på det kommende møde den 11. marts 2026. Eventuelle ønsker fra medlemmerne modtages meget gerne senest den **20. februar** 2026, så de evt. kan indgå i udkastet.

Det forventes, at navnet vil blive ændret til "kommissorium", da dette er en sædvanlig betegnelse for et dokument, som formelt opretter et kommunalt råd og beskriver dets opgaver og organisering.

Det aftales at, et udkast til kommissorium/forretningsorden drøftes på næste møde den 11. marts 2026. Rådsmedlemmerne kan fremsende eventuelle ønsker til ændringer til den nuværende forretningsorden senest den **20. februar**, så de kan indarbejdes i udkastet. Ønsker kan også medtages og drøftes på mødet.

Rådet har et ønske om, at Rådet udvides med en landskabsarkitekt fra Danske Landskabsarkitekter. En landskabsarkitekt har en faglighed for landskab, byplanlægning, byrum, ny bebyggelse i det åbne landskab og bevaringsværdier i kulturhistoriske landskab, som vil være et rigtig godt supplement til Rådets nuværende kompetencer.

Forretningsordenen fra 2013 kan findes her: [Lokalt Kulturmiljøråd](#) under fanen Baggrund og Formål.

Honorar – orientering

Jurist Anja Bergman Thuesen

Kommunen (Magistraten for Kultur og Borgerservice) er i forbindelse med en sag om et musikråd blevet opmærksom på, at det kræver en hjemmel i lovgivningen at give honorarer til medlemmer af kommunalt nedsatte råd.

Det er derfor ved at blive afklaret, om der er hjemmel i museumsloven til at give honorarer til medlemmerne af Lokalt Kulturmiljøråd. Hvis det viser sig, at der ikke er hjemmel i museumsloven, vil der i stedet kunne gives diæter og godtgørelser for deltagelse i rådets møder efter kommunestyrelsesloven.

Lokalt Kulturmiljøråd vil blive orienteret om resultatet af afklaringen.

SAVE-registrering / Vurdering af bevaringsværdige bygninger (1-4)

Orientering om status for SAVE-registreringerne.

Forslag til Kommuneplantillæg nr. 5 - Åby er sendt til politisk behandling.
Forventes behandlet på Byrådsmøde den 4. marts 2026
(Tillæg ligger i mappen)

Forslag til Kommuneplantillæg nr. 8 - Midtbyen

Fornytt høring – frist 26.02.2026

<https://deltag.aarhus.dk/hoering/forslag-til-kommuneplantillaeg-nr-8-til-kommuneplan-2025-tidligere-tillaeg-nr-176-til>

Forslag til Kommuneplantillæg nr. 7 – Vejlbj, Risskov

Høringsfrist 26.03.2026.

<https://deltag.aarhus.dk/hoering/forslag-til-kommuneplantillaeg-nr-7-til-kommuneplan-2025-tidligere-tillaeg-nr-179-til>

SAVE-teamet er ved at afslutte Hasle og påbegynder herefter Gellerup og Brabrand.

Rådet blev orienteret om status.

SAVE-registreringerne / vurderingerne indarbejdes i et tillæg til kommuneplanen, som sendes i høring ved de berørte ejere, inden de vedtages endeligt af Aarhus Byråd. I indstillingen til Byrådet fremgår det bl.a. hvor mange bygninger, der samlet set ændrer status.

Orientering om plananmodninger / kommuneplantillæg / lokalplansager

Forslag til Tillæg nr. 1 til Kommuneplan 2025 – udvidelse af Trige H jsp ndingsstation (LP1244
Bevaringsværdigt landskab, værdifuldt kulturmiljø, Propriet rg rden Thomasmindel

Høringsfrist 27.03.2026

[lokalplan 1244 Udvidelse af Trige H jsp ndingsstation, Trige](#)

Forslag til Lokalplan nr. 1244 – Udvidelse af Trige H jsp ndingsstation

Kulturmiljøer, Thomasmindel, Høst, Kirkeindsigtsomr de, landskabernes bevaringsværdier

Høringsfrist 27.03.2026

[Forslag til Lokalplan nr. 1244 - Udvidelse af Trige H jsp ndingsstation, Trige | Deltag Aarhus – Aarhus kommune](#)

Rådet havde ingen væsentlige bemærkninger til planerne.

Forberedelse

Rådets medlemmer har bedt om forberedelsestid forud for eksterne præsentationer. Der vil være mulighed for internt at afstemme og drøfte nedenstående emner samt evt. interessepunkter for rådet.

Stadion Hallerne (sidst drøftet på møde 01.10.2025)

Hanne Storvang, Kongelundens Sekretariat

Kongelundens Sekretariat arbejder aktuelt sammen med Byggeri, MTM, om renoveringen af den sydlige facade samt genetableringen af det sydlige indgangsparti. Arbejdet ses i sammenhæng med etableringen af en modtagelse af forbindelsen til det nye stadion via en gangbro i 1. sals højde.

Med afsæt i det oprindelige bygningsværk har E+N udarbejdet en række mulighedsstudier for renoveringen. Studierne tager højde for både den økonomiske ramme for projektet og den nødvendige koordinering med de øvrige anlægsarbejder i området.

På baggrund af E+Ns analyse ønsker Kongelundens Sekretariat at præsentere og drøfte anbefalinger til konkrete løsninger.

Til orientering vedlægges E+Ns mulighedsstudie samt en farveanalyse af Stadionhallernes karakteristiske røde farve, udarbejdet af Den Gamle By. Analysen er gennemført for at sikre den korrekte røde farve i både Sportens Hus-projektet og renoveringen af sydfacaden på hallerne.

Rådets udtalelse

Lokalt Kulturmiljørådet takker for præsentationen af projektet og påskønner at blive hørt i forbindelse med de væsentlige beslutninger i ombygningen og restaureringen af Aarhus Stadions hovedbygning og Stadion Hallerne.

Hovedbygningen med hallerne er en yderst værdifuld, arkitektonisk, miljømæssig og kulturhistorisk bygning – et af hovedværkerne af Arkitekten Axel Høeg-Hansen, der blev indviet i 1920, og som afslutter den markante Stadion Allé og akse fra Sct. Lukas Kirke. Det er derfor af yderste vigtighed, at bygningens oprindelige arkitektur og detaljer respekteres.

Lokalt Kulturmiljørådet roser projektholdet for at have fået udført en farvearkæologisk undersøgelse ift. bygningens facade.

Rådet kan ikke på baggrund af fremlæggelsen på mødet og det fremsendte materiale udarbejde en kvalificeret udtalelse. Forudsætningerne for en god fremlæggelse af projektet og projektændringerne var ikke til stede på mødet.

Lokalt Kulturmiljørådet ønsker, at der afsættes tilstrækkelig tid på Rådets næste møde til en gennemgang af projektændringerne, og at det materiale der fremlægges, svarer til det, der fremsendes til Rådets medlemmer, så de har mulighed for at forberede sig til en kvalificeret drøftelse, vurdering og udtalelse.

Rådet vil se frem til en drøftelse på næste møde.

Lokalt Kulturmiljøråd savner en værdisætning af Stadion Hallernes arkitektoniske og kulturhistoriske værdier samt en analyse og læsning af Axel Høeg-Hansens genkendelige og arkitektoniske greb, særligt ift. hans raffinerede og subtile udformning af hovedindgange / indgangspartier, der også kan aflæses i hans øvrige bygningsværker. Med afsæt i værdisætning og analyse bør der udarbejdes en restaureringsstrategi med henblik på at sikre en sammenhængende arkitektonisk formgivning under hensyn til bygningens bevaringsværdier.

Rådet takker for invitationen - og ønsker at deltage i en besigtigelse af bygningerne sammen med en arkitekt/restaureringsarkitekt fra projektholdet, så Rådet kan have en kvalificeret drøftelse af løsningerne på Rådets næste møde.

Rådet har efter mødet modtaget Kongelunds Sekretariatets opsamling på spørgsmål og bemærkningerne fra mødet. Rådet er ikke enige i flere punkter i denne opsamling af Rådets bemærkninger og opfordrer til, at emnerne drøftes igen på Rådets næste møde den 11. marts 2026.

Lokalt Kulturmiljørådet ønsker fortsat at følge projektet.

Gellerup Kulturcenter

Mail fra Anna Mette Exners Arkitektur til Stadsarkitekt Anna Mette Boye, Team Kulturmiljø og Lokalt Kulturmiljørådet.

Rådets udtalelse

Udtalelsen er sendt til Rådmand Nicolaj Bang og Anna Mette Exner Arkitektur
CC: Stadsarkitekt Anna Mette Boye og Team Kulturmiljø.

Lokalt Kulturmiljørådet har modtaget en henvendelse fra Tegnestuen Anna Mette Exner Arkitektur vedr. det kommende salgsudbud for bygningerne Gudrunsvvej 78-82 – det tidligere Gellerup Kulturcenter.

Lokalt Kulturmiljørådet er ikke klar over tidsplanen for udbuddet, men drøftede henvendelsen på Rådets møde den 11. februar 2026.

Rådet deler tegnestuens glæde over, at politikerne i 2022 besluttede, at det tidligere Gellerup Kulturcenter skal bevares og nænsomt renoveres, men deler også bekymringerne i forhold til, om det kommende udbud har fokus på Kulturcenterets mange kulturhistoriske og arkitektoniske værdier og detaljer.

Gellerupparken, der blev opført i 1968-74, er tegnet af arkitekt Knud Blach Petersen og Mogens Harbo, med international inspiration i brutalismen, som f.eks. Le Corbusiers forbillige boligblokke og Powell og Bon's Barbican Estate i London, hvor den samlede bebyggelse danner by med nem adgang til børnehaven, bibliotek, indkøbsmuligheder, sportshal, teater, forsamlings-lokaler og kirke.

Gellerupparken er et af de bedste danske eksempler på en sådan tidstypisk, 1970'ers blokbebyggelse med en central pladsdannelse med omkringliggende offentlige funktioner.

Aarhus Kommune er med start 2026 netop påbegyndt SAVE-registreringen af bygninger opført i årene 1970-1974, som en væsentlig del af vores kulturarv.

Det er Lokalt Kulturmiljørådets vurdering, at bygningerne i Gellerupparken og særligt bygningerne omkring Fredspladsen bør vurderes bevaringsværdige som en vigtig del af vores fælles historie og kulturarv.

Lokalt Kulturmiljørådet vil opfordre til, at der udføres en faglig og kvalificeret værdisætning af Gellerup Kulturcenter og Fredspladsens arkitektoniske, kulturhistoriske og miljømæssige værdier herunder en analyse af bygningernes og arkitekternes / Blach Petersen's og Harbo's væsentlige arkitektoniske greb og detaljer.

Med afsæt i værdisætningen og analysen bør der udarbejdes en restaureringsstrategi, der kan sikre en den arkitektonisk formgivning under hensyn til bygningernes bevaringsværdier.

En værdisætningsrapport bør indgå som et vigtigt bilag i udbudsmaterialet, så den kommende ejer forpligtes til at følge de væsentligste anbefalinger i rapporten samt løbende drøfte og rådføre sig med Kommunen og Lokalt Kulturmiljørådet om ændringer i arkitekturen.

Lokalt Kulturmiljørådet kan til fulde tilslutte sig Exner Arkitekturs beskrivelser af bygningernes og områdets væsentlige kvaliteter og vigtigheden i at bevare bygningerne med deres oprindelige arkitektoniske udtryk og karakter.

"Kulturcentret er på alle måder ualmindeligt gennemført. Arkitektonisk foregår der overalt – inde såvel som ude - en leg med det tunge og lette, som hænger uadskilleligt sammen med forholdet mellem inde og ude, det byggetekniske, tidsånden og facadernes udtryk. I det hele taget er denne leg med elementerne en del af det overordnede arkitektoniske greb, som løber konsekvent igennem i Knud Blach Petersens velkomponerede Gellerupplan, fra den helt store til den helt lille skala.

Et meget værdifuldt og karakteristisk arkitektonisk element på Kulturcentrets to lave bygninger, som danner Fredspladsens vægge mod nord og syd, er f.eks. de store lukkede repetitivt placerede beton-karnapper på 1. sal. Disse felter er et uerstatteligt og værdifuldt element i den arkitektoniske komposition (som i øvrigt også er et væsentligt element i butikscentrets arkitektur), og det bunder i en forståelse af bygningernes udadvendte funktioner i gadeplan, kombineret med rum for mere indadvendte aktiviteter på første sal. I mine snart 10 års tilstedeværelse på fredspladsen har jeg igen og igen erfaret, at arkitekter og potentielle nye bygherrer - som noget ad det første - taler om at skære huller i og åbne disse karnapper.

Kulturcentrets arkitektur understøtter i den grad formålet, om at skabe en menneskelig og skøn ramme for fællesskab med aktiviteter og kultur.

Det gør den blandt andet ved en høj grad af variation af rumstørrelser, -formater og -forbindelser og interaktion mellem ude og inde. Derfor er der forskel fra de flydende inde-ude rumligheder i gadeplanet, - til de mere sluttede forsamlingsrum på 1. sal, - til kollektivhusets indre rummelige sammenhænge på tværs af etager og atrier, - og åbne altanfacader med udsyn over og kontakt til både Gellerup og Aarhus.

Ser man bort fra resultatet af årtiers manglende vedligehold, fremstår bygningskomplekset i dag stort set som da det blev opført. Alle væsentlige kvaliteter er intakte.

De kommende arkitekter bør forstå bygningernes arkitektur og arbejde med dem – ikke imod dem. Funktionelt bør de grundlæggende arkitektoniske elementer ikke ses som en barriere, men som en stærk karakter, der fortæller en historie, og hvor benspændene giver muligheder for at udvikle ekstraordinære løsninger. Men det sker desværre ikke af sig selv.

Aarhus Kommune har store udfordringer med udviklingen i det sydlige Gellerup. Der står meget på spil, både for kommune, boligforening og private investorer, og resultaterne er ikke altid lige gode. Derfor er det særdeles vigtigt at udviklingen også tager udgangspunkt i – og værner om - de værdier, der nu engang allerede er til stede.”

Fotograf Thomas Pedersen

Gellerupparken har i en lang årrække været udskældt, men i de seneste år har flere fået en større forståelse for områdets oprindelige planmæssige og arkitektoniske værdier.

Aarhus Stadsarkiv og Brabrand-Årslev Lokalhistoriske Arkiv afholdt i 2025 en afstemning om hvem, der i lokalområdet Brabrand og Gellerup har gjort sig fortjent til en mindeplade.

Knud Blach Petersen var den af de 6 opstillede kandidater, der fik flest stemmer, hvilket også vidner om hans betydning for lokalområdet og borgernes interesse for hans arkitektur.

Anna Mette Exner har flere gange og i Aarhus Arkitekturuge holdt rundvisninger i området med fokus på områdets kulturhistoriske, arkitektonisk og bymæssige kvaliteter.

Rådet vil opfordre til, at Rådmand Nicolaj Bang og Aarhus Ejendomme tager kontakt til Johanne Kirketerp fra Team Kulturmiljø i Aarhus Kommunes Kommuneplan, der netop nu vurderer bygninger fra perioden 1970-74, for at få en guidede besigtigelse og vandring i området.

Lokalt Kulturmiljørådet gør endvidere opmærksom på, at det er Aarhus Kommunes ansvar, at væsentlig kulturarv fra forskellige tidsperioder bevares for eftertiden.

Vedlagt er Anna Mette Exner Arkitekturs henvendelse til Lokalt Kulturmiljørådet. Anna Mette Exner er udpeget som medlem af Lokalt Kulturmiljørådet, hvor hun repræsenterer Forening for Bygnings- og Landskabskultur.

[Knud Blach Petersen \(1919-2008\) - AarhusWiki](#)
[Arkitekten Knud Blach Petersen – Manden der turde tænke - Vores Brabrand](#)
[Ugens Aarhushistorie: Mindetavler i Brabrand og Gellerup](#)
[Så er det afgjort, hvem der skal have mindeplader i Brabrand og Gellerup](#)

EVT.

Rådet er blevet orienteret om følgende plansager, høringer og offentliggørelser. Sagerne forventes ikke at blive drøftet på mødet.

Godkendte plananmodninger

- Lokalplanlægning for Værksted i Gl. Skejby til Aarhus Letbane Tyge Søndergaards Vej, Matr. 1a, Skejby, Århus Jorder

Offentliggørelser til høring

- Forslag til Tillæg nr. 10 til Kommuneplan 2025 – Ændret anvendelsesbestemmelser for syv arealer, der anvendes til jernbanedrift.
https://dokument.plandata.dk/12_12161550_1770303750256.pdf
Høringsfrist 09.03.2026
- Forslag til Tillæg nr. 11 til Kommuneplan 2025 – Ændret anvendelse til boligformål for to områder, der er rammebelagt til offentlige formål
https://dokument.plandata.dk/12_12161596_1770303999264.pdf
Høringsfrist 09.03.2026

Offentliggørelser efter endelig vedtagelse

- Kommuneplantillæg 170 – Området til blandet bolig og erhverv ved Silkeborgvej og Viborgvej, Aarhus C (LP1236)
- Lokalplan nr. 1236 - Transformation af højhus samt ny bolig- og erhvervsbebyggelse ved Silkeborgvej og Viborgvej, Aarhus Midtby
- Kommuneplan 2025 (19.01.2026)